

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Sfântul Ioan Gură de Aur

CUVINTE DE AUR

X

***Biserica
și
Taina Sfintei Preoții***

Traducere Preot Victor Manolache

Prelucrare de ieromonahul Benedict Aghioritul

EDITURA ECUMENICĂ

2017

CUPRINS

În loc de prolog	5
------------------------	---

BISERICA

Spitalul duhovnicesc	11
Magazin duhovnicesc și spitalul sufletelor	11
Preînchipuirea Bisericii iudaice și a celei creștine	12
Biserica este cea care primește moștenirea. Iubirea Mirelui față de Biserică. Veșmintele Bisericii și relația noastră cu ea	14
Prin analogie, Biserica este numită Sion și munte	17
Cinstea deosebită și împodobirea diferită a Bisericii	17
<i>Auziți acestea toate neamurile... împreună bogatul și săracul! Noblețea Bisericii: învățătura comună a acesteia pentru bogați și săraci .....</i>	26
<i>Mai mulți sunt fiii celei părăsite decât ai celei cu bărbat ....</i>	28
Când Biserica a început să arate lăstari, toți s-au pornit continuu împotriva ei	30
Biserica este precum Muntele Sion, dar și „Ierusalimul cel mai sigur”	30
Grâul și cuvântul	32
Lucrarea minunată a Bisericii	33

Biserica este „Maica tuturor” și adunarea dinăuntru ei înseamnă praznicul celor cerești și al celor pământești	38
De câți n-a fost atacată Biserica? Dar niciodată n-a fost biruită! Corabia se clatină, dar nu se scufundă!	40
Biserica se află pe pământ, dar viața ei este cerească	43
Biserica este mai prețioasă decât cerul	43
Diferența socială a părinților nu are însemnătate	44
Zara și Fares	44
Ruth și Biserica	46
Biserica este casa noastră a tuturor	48
Astăzi Biserica a ajuns casă. Sunt multe lucrurile care ne unesc	49
Biserica nu este atelier de prelucrat aurul, ci locul de prăznuire al îngerilor	50
Preînchipuirea Bisericii	50
Sanatoriul duhovnicesc	51
Hristos și Biserica	51
„Sânge și apă”. Din aceste două elemente s-a constituit Biserica	52
Starea îngerească	53
Construiește-ți fortăreața împotriva diavolului!	53
De ce a apărut Biserica?	54
Hristos și Biserica	55
Cerul a fost atunci Biserică	56
O altă vistierie a bogăției părintești	57
Biserica este locul îngerilor, al arhanghelilor, Împărăția lui Dumnezeu, însuși Cerul	57

Zarva în Biserică	58
Biserica este scaldătoare duhovnicească	60
Puterea tuturor Bisericilor	61
Biserica este trupul nostru comun	63
Biserica este numele înțelegerii și al unității	63
Biserica este completarea lui Hristos	64
Biserica este zidirea alcătuită din sufletele noastre	66
Biserica este casa părintească	67
Tabăra Bisericii	68
Casa cea mică	68
Adevărul și stâlpul și temelia Bisericii	68
Biserica nu recunoaște diferența dintre domn și slujitor	69
Biserica este trup	70
Arca lui Noe, preînchipuire a Bisericii	71
<i>Porțile iadului nu o vor birui</i>	72
Biserica a fost întemeiată din coasta lui Hristos	75
Trupul credincioșilor este unul	76
Biserica este țarm și paradis	77
Biserica este mai bună decât arca lui Noe	77
Din sânge și din apă	78
Mirele și mireasa	79
Slava deșartă în Biserică	82
Sanatoriul minunat. Cuvântul lui Dumnezeu este medicament	83
Modul în care lucrează medicamentul	84
Biserica este credință și mod de viațuire	85

Nimic nu este egal cu Biserica: ea se clatină, dar nu se scufundă	87
Nimic nu este mai puternic decât Biserica	87
Biserica are multe nume	88
Biserica este numită mireasă, fiică, roabă, împărăteasă, crin	89
Dumnezeu a dorit o desfrânată	89
Hristos Se face om și vine spre desfrânată	90
Logodna și zestrea	92
Veșmântul Bisericii înseamnă viețuirea ei	95
Căile diferite ale Bisericii	96
Veșmântul Bisericii este felurit	97
<i>Ascultă fiică...!</i> (Psalmul 44, 12)	98
Nimic nu este mai puternic decât Biserica	103
Câți tirani n-au vrut să biruiască Biserica?	104
Cel care atacă Biserica se dă pieirii pe sine însuși	105
Adevărul proorociei și puterea împlinirii	106
Cuvântul creator al lui Dumnezeu	107
Puterea nemărginită a cuvântului lui Dumnezeu	108
Ia seama la numărul tiranilor care s-au ridicat împotriva Bisericii!	112
Puterea proorociei	113
Alte chinuri nenumărate aduse asupra Bisericii	114
Biserica întrece orice minune	114
Responsabilitatea noastră pentru sufletul celuiilalt	115
Biserica este țarm în largul mării vieții	116
Egalitatea în Biserică	117

Biserica respinge răzvrătirile patimilor iraționale	117
Tiranii au atacat Biserica	118
Biserica este mai mare și decât arca	119

MERSUL LA BISERICĂ

Lucrul care ni se cere	121
Lucrul cel mai uimitor	123
Conținutul învățaturii Bisericii	124
Dacă vrei mulțumire, trebuie să vii mai des aici!	125
Fiecare sărbătoare este o adunare	127
Vino și fă-te om!	128
Modul venirii la biserică	130
Cum trebuie să fie creștinul în biserică	133
Buna rânduială convenită și cum se dobândește ea	134
Să intrăm în biserică cu tăcere adâncă	136
Este nevoie de râvnă	136
Sanatoriul duhovnicesc	137
Urmările mersului la biserică. Care este folosul când nu luptați?	138
Să intrăm în biserică cu cinstea convenită	142
<i>Fără să părăsim Biserica noastră...</i>	145
Adunarea credincioșilor este un mare bine	147
Urmarea venirii dese la biserică	148
De ce înlocuiești liniștea cu tulburarea?	152
Bogații cei neîndreptățiți	153
Dăruiește-mi două ore și vei deveni de neînfrânt!	154

Cei responsabili de cei care lipsesc din biserică	155
Pretextele celor care nu merg la biserică	156
Lenea noastră este cauza principală a faptului că nu venim la Biserică	158
Ia pildă de la iudei!	159
Dacă vii aici în Biserică Îl vei avea pe Dumnezeu aliat	160
Câștigul adunării în Biserică. Puterea spirituală	162
Cum trebuie să ieșim din Biserică?	164
Purtarea noastră	165
Starea potrivită în timpul Dumnezeieștii Liturghii	165
Scopul venirii la biserică	168
Să-i urmărim pe cei care cară apă cu ulcioarele	169
Care este justificarea celor mulți?	169
Prin mersul la biserică se dobândește modul cel drept al viețuirii și puritatea dogmelor	172
Prezența ta cu trupul sporește lupta turmei	174
Să venim în biserică împreună cu copiii	175
Rezultatul venirii la biserică: viața virtuoasă, filozofia dreaptă și Ortodoxia	177
Biserica este temelia tuturor bunurilor	178
Țărmurile din largul mării	178
Piedica venirii la biserică	179
„Împrumută două ceasuri lui Dumnezeu...!”	180
Nenumăratele foloase ale venirii la biserică	182

PREOȚIA

Scriptura îl numește pe preot înger	185
Cinstea împărțită preoților idolatri	186
Cinstea se aduce Dumnezeului tuturor	186
<i>Preoții Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate!</i>	189
Sfânta Scriptură obișnuiește să-l numească pe preot îngerul lui Dumnezeu	189
„Și dacă este nevrednic, eu îl cinstesc...”	190
Altele sunt granițele Împărăției și altele granițele preoției	191
Nu disprețui preoția văzându-l pe preot nevrednic	192
Responsabilitatea preotului și a conducătorului pământesc	193
Preoția este mai înaltă decât împărăția	195
Preoția este mai cinstită și decât împărăția	196
Deosebirea dintre un preot și un rege	197
Preoția este mai cinstită și decât însăși împărăția	200
Lucrul care-l umple de mânie pe Dumnezeu	203
Răspunderea preoților când oferă Sfintele Taine celor nevrednici	204
Vrednicia mare a preoților	206
Preoții nu trebuie să fie judecați de cei mai jos decât ei	208
Preotul își împrumută limba și își dăruiește mâinile lui Dumnezeu	210
Lucrarea îngerului	211

Noi, preoții, suntem mijlocitori între Dumnezeu și oameni	211
Prin aceștia v-ați născut spre veșnicie	213
Nimic nu este mai mulțumitor decât ostenelele preotului	216
Vrednicia preoției este mare și minunată	217
Aceeași Jertfă aduc și preoții de astăzi	218
Superioritatea preoției	221
Cine trebuie să fie preot?	221
Fă-te împărat, și preot, și profet!	222
Rugăciunea cea mai bună a preotului	223
Părintele de obște al întregii lumi	224
Preotul trebuie și să poruncească și să vorbească cu multă autoritate	225
Preotul trebuie să-i depășească pe părinții după trup	227
Cel care-l cinstește pe preot Îl cinstește pe Dumnezeu	228
Preotul este îngerul lui Dumnezeu	230
Dumnezeu nu-i hirotonește pe toți, însă lucrează prin toți	230
Dacă preotul învață corect, să nu cercetezi viața lui, dacă are dogmă stricată, atunci să nu ascuți de el	231
Dacă preotul este rău, aceasta este o mângâiere pentru credincios?	233
Oamenii au fost rânduiți conducători în biserici ca să-i compătimizească pe semenii lor	236

CUVINTE DESPRE PREOȚIE

Cuvântul întâi	239
Cuvântul al doilea	239
a. <i>Preoția este mărturia cea mai mare a iubirii față de Hristos</i>	240
b. <i>Slujirea turmei lui Hristos este mai mare decât celelalte slujiri</i>	242
c. <i>Preoția necesită calități sufletești mari și minunate</i>	246
d. <i>Slujirea preoțească este plină de greutate și primejdii Epitimiile și primejdiile din acestea</i>	247
e. <i>Am evitat hirotonia din iubire pentru Hristos</i>	254
f. <i>Mărturie despre virtutea lui Vasile și despre iubirea lui cea mare</i>	255
g. <i>N-am vrut să-i fac de râs pe alegători prin fuga mea!</i>	257
h. <i>Prin fuga mea i-am scăpat pe alegători de osândirile lumii</i>	258
Cuvântul al treilea	261
1. <i>Cei care au sugerat că mi-am dat demisia din mândrie, și-au stricat propria lor demnitate</i>	261
2. <i>N-am fugit din slavă deșartă</i>	263
3. <i>Dacă aș fi dorit slava, mai degrabă aș fi primit alegerea</i>	264
4. <i>Preoția este o taină înfricoșătoare, însă preoția Noului Testament este mai înfricoșătoare decât cea a Vechiului Testament. Preoția se săvârșește pe pământ, dar aparține tagmei cetelor îngerești</i>	265

5. Mare este puterea și cinstea preoților	267
6. Prin mijlocirea preoților ne îmbrăcăm cu Hristos	269
7. Preoții sunt slujitorii darurilor celor mari ale lui Dumnezeu	270
8. Apostolul Pavel s-a umplut de frică gândindu-se la mărirea stăpânirii	272
9. Frica Sfântului Ioan Gură de Aur	274
10. Preotul este cuprins de slava deșartă și de păcatele legate de această nenorocire	275
11. Femeia și preoția	276
12. Nu este preoția cauza acestor nenorociri, ci propria noastră trândăveală	277
13. Urmările hirotoniilor necercetate	279
14. Nu trebuie să existe dorință pentru preoție	279
15. Dorința iubirii de stăpânire trebuie îndepărtată din sufletul preotului	280
16. Urmările caterisirii nedrepte	281
17. Slava deșartă	282
18. Preotul trebuie să aibă sufletul bine înarmat și foarte puternic. Alte trăsături morale ale preoților	283
19. Mânia	285
20. Conducătorii și pilda lor	286
21. Este nevoie de mare atenție	287
22. Flacăra atotmistuitoare a invidiei și cele din jur	288
23. Nepărtinirea și atenția cerută în timpul alegerii clericilor	291

24. Cel sfințit doar pentru un lucru trebuie să se îngrijească: de zidirea trupului Bisericii	294
25. Invidia	296
26. Calitățile morale și conducătoare ale preoților	298
27. Ocrotirea văduvelor	299
28. Iubirea de străini	304
29. Grija pentru fecioare	305
30. Lucrarea judecătorească	309
31. Purtarea față de cei păstoriți	309
32. Afurisania (excomunicarea)	311
Cuvântul al patrulea	313
1. Nu doar cei care urmăresc ei înșiși să intre în cler, ci și cei care intră siliți de alții vor fi pedepsiți pentru păcatele și greșelile lor	313
2. Problema hirotoniilor	320
3. Cei hirotoniți cu nevrednicie se află în aceeași pedeapsă chiar dacă nu-l cunosc pe cel care i-a hirotonit	322
4. Nevoia neapărată de cuvânt ca medicament al sufletului	327
5. Preotul trebuie să fie pregătit pentru luptele împotriva idolatriilor, iudeilor și ereticilor	329
6. Preotul trebuie să fie un cunoscător experimentat al metodei dialectice	335
7. Sfântul Apostol Pavel este modelul dascălului	337
8. Apostolul Pavel a devenit un exemplu strălucitor nu doar prin minuni, ci și prin puterea cuvintelor lui	341

9. Apostolul vrea ca și noi să reușim să dobândim puterea cuvântului	344
10. Când preotul nu are puterea cuvântului turma pătimește mare pagubă sufletească	346
Cuvântul al cincilea	348
1. Predicile rostite înaintea credincioșilor au nevoie de multă osteneală și strădanie	348
2. Învoățătorul trebuie să treacă cu vederea și laudele, să fie și puternic în cuvânt	350
3. Evitarea laudelor mulțimii	351
4. Predicatorul trebuie să disprețuiască deochiul și invidia	352
5. În arta retorică trebuie să trudească mai mult cel talentat decât cel simplu	353
6. Acuzația nebunească a multora nici nu trebuie disprețuită în totalitate, nici luată în seamă peste măsură	355
7. Predicatorul trebuie să-și alcătuiască predicile doar urmărind Legea lui Dumnezeu	357
8. Cel care nu disprețuiește laudele va suferi necazuri multe	358
Cuvântul al șaselea	361
1. Preoții vor da seama și pentru păcatele celorlalți	361
2. Păstorul și monahul	363
3. Lupta monahului este mai ușoară decât cea a întâistătorului Bisericii	364
4. Preotul are ca sarcină ocrotirea întregii lumi	366
5. Curățenia cerută preotului ca liturghisitor	368

6. Sufletul preotului trebuie să strălucească precum lumina	369
7. Preotul trebuie să fie destoinic în toate	370
8. Păstorirea mulțimii este un semn de răbdare mai mare decât nevoința monahală	372
9. Monahul și preotul nu se folosesc în aceeași măsură din asceză	372
10. Virtutea se dobândește mai ușor de către monahi decât de cei care se îngrijesc cu cei mulți	375
11. Primejdiile care vin din slujirea preoțească	376
12. Nu trebuie disprețuite osândirile mulțimii chiar dacă sunt mincinoase	378
13. Mântuirea personală nu este o mare izbândă	380
14. Pedepsa va fi mai mare pentru păcatele preoților decât pentru păcatele mirenilor	381
15. Înfațișarea prin exemple a rușinii și a fricii simțite în așteptarea preoției	382
16. Pildele durerii în așteptarea preoției	387
17. Războiul nostru împotriva diavolului este mai greu decât oricare altul	390
Preotul nu este înger	394
Preotul este mai înalt decât împăratul	395

PREDICATORUL

Trimisul lui Dumnezeu	397
Lauda predicatorului	398
Cum trebuie să fie predicatorul?	399
Medicul: „Tu mă urăști, eu te iubesc!”	399

Preotul este doctor, judecător și cel care dă legi	401
Cel care nu propovăduiește este vinovat	403
Ce trebuie să predicăm?	403
Slujitorul lui Dumnezeu	404
Cel care trâmbițează trebuie s-o facă chiar dacă nu iese nimeni la război	406
Cum trebuie să propovăduiască cineva cuvântul?	407
Virtutea predicatorului	408
Când propovăduitorul trudește cu mulțumire	409
Legea lui Dumnezeu pentru predicatori	410
Predică și sfătuiește! Nu te-a ascultat? Plata ta e întreagă!	415
Ai sfătuit și n-ai convins? Atunci lăcrimează!	417
Cazul lui Iuda	418
Să ne facem datoria!	421
Trebuie să așteptăm vremea potrivită	422
Eu nu voi înceta să le spun!	422
Propovăduitorul trebuie să fie viteaz și puternic	423

EPISCOPUL

Dumnezeu știe să rânduiască lucrurile în modul cel mai folositor	425
Ne înălțăm în funcție pentru slavă	426
Nu cred că se mântuiesc mulți dintre preoți	428
Când dorești preoția, compar-o cu gheena!	429
Toate s-au pierdut și au pierit	431

Comandantul războiului duhovnicesc are nevoie de ajutor	433
Cine trebuie să fie episcop?	435
Episcopul este vinovat că nu propovăduiește	445
Răspunderile cele mari	446
Este nevoie de harul și de pacea lui Dumnezeu	447
Ești răspunzător pentru mulți. Aceasta este cinste și stăpânire?	448
Contradicții	450
Primejdia cea mare	453
Trăsăturile conducătorului bisericesc	453
Cum trebuie să se poarte întâi-stătătorul?	454
Puterea episcopului nu lucrează prin silire	457
Să nu fie „dedat la băutură, pașnic”	458
Înălțimea cerută a virtuții	459
<i>Ca să fie destoinic și să îndemne la învățătura cea sănătoasă .....</i>	460
Episcopul trebuie să se îngrijească de toți	462
Întâi-stătătorul Bisericii trebuie să se îngrijească de fiecare biserică din lume	463
„De nimeni nu m-am temut ca de episcop!”	464
Episcopul adulterin	465

HIROTONIA

Ce este hirotonia?	467
Prin hirotonie se adaugă harul Duhului	467
Lupta pentru canonicitatea hirotoniei	468

Atenția necesară la hirotonie	468
Responsabilitatea celui care hirotoneste	469
Osândirea celor sfințiți necesară pentru mântuirea noastră	470
Harul dumnezeiesc lucrează și în cel nevrednic	471
Se pierde Biserica	472
Când îi osândim pe preoți nu le facem rău deloc	475
Din ce cauză ești de acord ca ceilalți să-l vorbească de rău pe preot? Patima aceasta pierde bisericile!	478

Distribuție:

S.C. Egumenița S.R.L.

O.P. 1

C.P. 150

800720 Galați

tel./fax: 0236-326.730

e-mail : editura@egumenita.ro

www.egumenita.ro

BISERICA

Spitalul duhovnicesc

Biserica este spital duhovnicesc, și de aceea trebuie ca cei care vin aici, după ce primesc medicamentele potrivite și le pun pe răni, astfel să se întoarcă la casele lor. (*Comentariu la Facere, I, E.P.E. 2, p. 12, P.G. 53, p. 22*)

Magazin duhovnicesc și spitalul sufletelor

Biserica lui Dumnezeu este magazin duhovnicesc și spital al sufletelor, și de aceea trebuie să ne întoarcem la casa noastră ca și când am vizitat magazinul și am făcut multe cumpărături, și să ieșim din biserică ca și cum am fi mers la spital, primind medicamentele potrivite pentru bolile pe care le avem. Pentru că nu ne adunăm aici în fiecare zi pentru o simplă întâlnire, ca după aceea să ne risipim pe la casele noastre, ci fiecare, după ce află ceva din lucrurile folositoare și primește o anumită vindecare pentru păcatele care-l chinuiesc, așa este bine să plece de aici. Deoarece, cum n-ar fi un lucru nebușesc ca pe copiii noștri să-i trimitem la școală și să cerem de la ei în fiecare zi un anume progres la lecții, și să nu îngăduim

I.

SFÂRȘITUL LUMII

Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Și numărul ei este șase sute șazece și șase.

(Apocalipsa 13, 18)

ANTIHRISTUL

Cei zece împărați

Cine sunt cei zece împărați? Cine este cornul cel mic? Eu cred că printre acești împărați se întrevede Antihrist: în cornul acesta se aflau ochi, ca și ochii omenești, gură, ca și gura omenească, care vorbea într-un mod trufaș. Într-adevăr, ce-ar fi putut să fie mai obraznică decât cea care grăia: *curvinte de defăimare împotriva Celui Preaînalt* (Daniel 7, 24)? Dacă aceștia nu erau însă ochi de om, să nu te miri. Pentru că lucrurile despre care vorbește se referă la om: „Om este” – zice. De ce însă cornul este mic și nu se arată de la început că este mare? Deoarece va crește mai târziu și va deveni mai înalt decât toți ceilalți împărați. Și mai ce? Aceștia nu-i urmează altă împărăție, ci Însuși Dumnezeu îl va pierde.

vreodată să meargă acolo fără niciun scop dacă nu vedem că au câștigat ceva mai mult, în timp ce noi, care am ajuns la o vârstă înaintată și venim la această școală duhovnicească care este Biserica, să nu arătăm aceeași atenție ca și ei, mai ales atunci când câștigul fintește mântuirea sufletului nostru? (*Comentariu la Facere, 22, E.P.E. 3, pp. 342-344. P.G. 53, p. 292*)

Preînchipuirea Bisericii iudaice și a celei creștine

Într-adevăr, cum ar fi fost cu puțință ca, după ce a primit la mână ața roșie⁴, iarăși să o tragă, și să-l lase să iasă pe fratele lui, dacă o putere dumnezeiască n-ar fi rânduit de mai înainte lucrurile acestea prin care s-a prefigurat, sub înfățișarea umbrei,

⁴ Referire la genealogia Mântuitorului din seminția lui Iuda la Matei 1, 3: *Iuda le-a dat naștere, din Tamar, lui Fares și lui Zara...* explicând dogmatic importanța și simbolismul nașterii celor doi gemeni: Fares și Zara, din capitoul 38 din Cartea Facerii. Atunci când Tamar, nora lui Iuda năștea, unul dintre fii ei, Zara a scos primul mână, iar moașa i-a legat-o cu ața roșie, pentru a ști după naștere care din cei doi era moștenitorul, dar Zara și-a retras brațul înapoi în pânțele mamei sale, apoi Fares s-a născut primul și Zara după el. Mama i-a pus numele de Fares văzând ce s-a întâmplat: *Cum ai rupt tu piedica?* (Facerea 38, 29). Și i-au pus numele Fares = „spărtură”, „deschizătură”, „breșă”. Din tribul lui, prin Rut, se va naște David, apoi ceilalți până la Mântuitorul Hristos. După nașterea lui Fares, s-a născut și celălalt copil cu firul de ața roșie prins la mână; și i s-a pus numele Zara (Zerah = roșul puternic al zorilor, răsărit): Facerea 38, 29-30. (*n.ed.*)

faptul că de la început și din primul moment, Zara, care înseamnă „răsărit”, (pentru că acesta este prefigurarea Bisericii), a luat-o înainte în burta mamei lui, dorind să se nască, dar după ce a înaintat puțin, s-a retras, și a lăsat învățătura Legii, care este prevestită prin Fares, și care, după ce a stăpânit pentru multă vreme, iarăși, după ce a revenit cel care mai înainte s-a retras, și mă refer la Zara, toată orânduirea iudaică a lăsat locul Bisericii?

Dar probabil că acum este nevoie să vă tâlcuiesc din nou, pe scurt și cu mai multă limpezime. Întocmai cum Zara a scos cel dintâi mână, la fel Noe și Avraam, sau mai bine zis, înainte de Noe, Abel și Enoh s-au străduit să pară bineplăcuți lui Dumnezeu. Apoi, deoarece s-au înmulțit și au adunat multe poveri ale păcatelor, și trebuia să primească o mică mângâiere, li s-a dat Legea veche ca o umbră, nu ca să li se ierte păcatele, ci ca să le descopere și să le arate lor cum să trăiască și să creadă în Dumnezeu, așa cum copiii mici se hrănesc cu lapte, ca să poată să ajungă la o vârstă matură.

Dar fiindcă nici astfel nu s-au folosit cu ceva, deși Legea le-a arătat mărimea păcatelor, ei s-au întinat iarăși cu ele, de aceea a venit Domnul pentru toți și a dăruit neamului omenesc această viețuire duhovnicească și virtuoasă, a cărei prefigurare deplină este Zara. De aceea și evanghelistul pomenește și de Tamar și de cei care s-au născut din ea: *Iuda l-a născut pe Fares și pe Zara din Tamar* (Matei 1, 3). (*Comentariu la Facere, 62, E.P.E. 4, p. 600. P.G. 54, p. 535*)